

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6MCdo/2/2015
Identifikačné číslo spisu: 6613221441
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6613221441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, proti žalovaným 1/ M., bývajúcemu vo S., 2/ I., bývajúcej vo S., o zaplatenie 2.689,90 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17 Ro 622/2013, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec z 11. februára 2014 č. k. 17 Ro 622/2013-24, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Odôvodnenie

Žalobou zo dňa 20. októbra 2013, ktorá bola Okresnému súdu Lučenec (ďalej len „súd prvého stupňa“) doručená dňa 21. novembra 2013 sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy vo výške 2.689,90 eura s príslušenstvom.

V predmetnej veci súd prvého stupňa rozhodol platobným rozkazom zo 17. januára 2014 č. k. 17 Ro 622/2013-17 tak, že žalovaných zaviazal, aby v lehote 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatili žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 2.689,90 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2.689,90 eura od 24. februára 2013 do zaplatenia. Zároveň zaviazal žalovaných, aby žalobkyni nahradili spoločne a nerozdielne aj trovy konania a trovy právneho zastúpenia s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov.

Voči predmetnému platobnému rozkazu podal žalovaný 1/ odpor. O podanom odpore žalovaného 1/ rozhodol súd prvého stupňa uznesením z 11. februára 2014 č. k. 17 Ro 622/2013-24 tak, že ho odmietol ako odpor podaný bez odôvodnenia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaný 1/ neuviedol žiadne vecné alebo právne tvrdenia spochybňujúce opodstatnenosť v platobnom rozkaze uloženej povinnosti. Tvrdenia žalovaného 1/ týkajúce sa jeho nepriaznivej finančnej situácie, ako aj žiadosť o povolenie splácania dlhu v splátkach nepovažoval za odôvodnenie odporu vo veci samej. Poukázal aj na skutočnosť, že žalovaný 1/ bol v platobnom rozkaze poučený o následkoch podania odporu bez

odôvodnenia.

Na základe podnetu žalovaného 1/ podal generálny prokurátor Slovenskej republiky proti vyššie uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa mimoriadne dovolanie. V mimoriadnom dovolaní uviedol, že súd prvého stupňa pochybil, keď odpor žalovaného 1/ odmietol ako odpor podaný bez odôvodnenia, pretože aj žiadosť o povolenie splatiť dlh v splátkach je podľa názoru generálneho prokurátora Slovenskej republiky odporom, ktorý vyvoláva procesný následok v podobe zrušenia platobného rozkazu. Mal za to, že žalovaný môže v skrátenom konaní žiadať splatiť dlh v splátkach len vo forme odporu proti platobnému rozkazu. V porovnaní s klasickým konaním tak nemôže byť o túto možnosť ukrátený a súd je povinný sa jeho žiadosťou zaoberať. V opačnom prípade je postup súdu formalistický, arbitrárny a v konečnom dôsledku odnímajúci žalovanému možnosť konať pred súdom. Generálny prokurátor Slovenskej republiky zároveň poukázal aj na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktorú uzatvorila žalobkyňa so žalovanými. Samotný platobný rozkaz tak bol vydaný v rozpore s ustanovením § 172 ods. 9 O. s. p. Napadnutým rozhodnutím bol teda porušený zákon a ochranu práv a zákonom chránených záujmov osoby poškodenej rozhodnutím nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Považoval preto podanie mimoriadneho dovolania za súladné s ustanoveniami § 243e ods. 1 O. s. p. a § 243f ods. 1 písm. a/ a c/ O. s. p.

Žalobkyňa a žalovaní sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O. s. p.) v lehote jedného roka (§ 243g O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Procesné predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania upravuje ustanovenie § 243e ods. 1 O. s. p. Týmito predpokladmi, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú okrem podnetu účastníka konania (osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím) a zistenia, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, že podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a že túto ochranu nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Ostatne uvedený predpoklad znamená neprípustnosť mimoriadneho dovolania v prípade, keď požadovanú ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu možno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, najmä návrhom na obnovu konania, dovolaním podaným účastníkom konania, návrhom na zrušenie uznesenia o predbežnom opatrení, ako aj v prípadoch, keď zrušenie alebo zmenu rozhodnutia možno dosiahnuť inak.

Z ustálenej judikatúry EŠLP vyplýva povinnosť vyčerpať prostriedok nápravy, a to aj v prípade pochybnosti o jeho účinnosti (rozsudok Van Oosterwijck proti Belgicku). Účastník konania je povinný vyčerpať všetky dostupné opravné prostriedky až po najvyššiu úroveň do takej miery, do akej je možné rozumne predpokladať, že ten - ktorý opravný prostriedok, oprávnenie podať ktorý účastník má, je (aspoň) potenciálne spôsobilý podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci. Osobný názor účastníka konania na účinnosť alebo neúčinnosť konkrétneho riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku nie je významný. Právomoc vyhodnotiť, či boli využité všetky dostupné opravné prostriedky, náleží ex officio súdu, ktorý rozhoduje o tomto opravnom prostriedku.

Uvedené závery EŠLP zohľadnilo aj plénum Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Vzhľadom na prípady nejednotnosti senátov ústavného súdu pri riešení otázky prípustnosti mimoriadneho dovolania proti rozhodnutiu súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť a záväznosť, pristúpilo 18. marca 2015 k zjednoteniu rozhodovania senátov ústavného súdu a pod sp. zn. PL.z. 3/2015 prijalo zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Rešpektujúc princíp právnej istoty,

ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“

Judikatúra ústavného súdu zastáva stabilne názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010, III. ÚS 179/2013, III. ÚS 429/2015).

Pokiaľ ide o najvyšší súd, jeho doterajšia rozhodovacia prax sa v obdobných prípadoch zásade riadila stanoviskom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 36/2008. Právna veta tohto stanoviska znie: „Podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom nie je podmienené využitím riadneho opravného prostriedku účastníkom konania. Mimoriadnym dovolaním v zmysle ustanovenia § 243e O.s.p. môže generálny prokurátor napadnúť aj právoplatné rozhodnutie súdu prvého stupňa“. Uvedené stanovisko tak vychádza zo záverov, ktoré v súčasnosti nie sú súladné s vyššie uvedenými závermi EŠLP a ústavného súdu. V preskúmvanej veci bolo preto potrebné sa od uvedeného stanoviska odkloniť.

Napokon, občianskoprávne a obchodnoprávne kolégium najvyššieho súdu rešpektujúc ustálenú judikatúru EŠLP a ústavného súdu prijalo dňa 20. októbra 2015 nové stanovisko, podľa ktorého „procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť“ (Zbierka 8/2015).

V tomto stanovisku sa uvádza, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov opravným prostriedkom, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči zásade „vigilantibus iura scripta sunt“ zdôrazňujúcej procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyúsťajúca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané Občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach § 243e až § 243j O. s. p.

V danom prípade generálny prokurátor mimoriadnym dovolaním napáda uznesenie okresného súdu z 11. februára 2014 č. k. 17 Ro 622/2013-24, ktorým bol odpor proti platobnému rozkazu odmietnutý. Toto uznesenie bolo žalovanému 1/ doručené 14. februára 2014. Predmetné uznesenie súdu prvého stupňa obsahovalo okrem iného poučenie o možnosti podať proti nemu odvolanie, a to v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Žalovaný 1/ však napriek tomu, že bol osobou oprávnenou podať voči vyššie uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa odvolanie, a zároveň o tejto možnosti bol v danom rozhodnutí riadne poučený, voči tomuto rozhodnutiu odvolanie nepodal. Pritom odvolanie bolo potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Žalovaný 1/ tak mal možnosť realizovať svoje procesné oprávnenie, ktoré avšak nevyužil. Vzhľadom na pasivitu samotného žalovaného 1/ pri včasnej

ochrane jeho práv je procesne neprípustná dodatočná aktivita generálneho prokurátora, ku ktorej došlo podaním mimoriadneho dovolania podnecovaného žalovaným 1/.

Z týchto dôvodov najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s ustanoveniami § 243b ods. 5 O. s. p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 1 a 2 O. s. p.). V danom prípade dal podnet na mimoriadne dovolanie žalovaný 1/. Keďže v konaní úspešnej žalobkyni trovy nevznikli, najvyšší súd jej náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznal (§ 243i ods. 2 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.